

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyúttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem költetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az új munka.

Zombor, 1897. január 11.

Ma ül ismét össze a képviselőház. A karácsonyi és újévi szünet után újra felmennek a honatyák a székesfővárosba s megkezdik az új munkát.

A képviselőháznak új munkássága igen kedvező auspiciumok mellett kezdődik. A ház határozottan munkaképes.

Nagy mértékben fokozza munkaképességét egyfelől, hogy a többség nagy és összetartó; másfelől, hogy az ellenzék nemcsak számánál, hanem belső állapotánál, sőt — reméljük — az ebből támadó jobb meggyőződés esetleges felülkerekedése folytán is nem fog nagy nehézségeket górdíteni a munka elé. Legalább ezt tanácsolja neki nemcsak hazafias kötelességérzése, hanem számának, eddigi sorsának, eddigi taktikájának tekintetbe vétele is. Sőt, ugyszólván, kedvünk lenne azt a felhívást intézni hozzá, próbáljon más taktikát; hátha komolyan és tárgyilagosan hozzájárulna a munkához és nem azt nézné, kik állanak vele szemben, hanem azt, hogy milyen munkájuk és mihez kívánják hozzájárulását? Mert ha az ellenzék így fogadná el az alapot a küzdelemre, akkor kénytelen volna azt a sok vádat, melyet a kormány és pártja ellen felhoz, vagy tárgyilagosan igazolni, vagy elejteni, a mi által nemcsak a törvényhozási munka válnék jobbá, de egyszersmind a politikai helyzet nagymértékben tisztulna.

Mert hátt mit mond az ellenzék? Hogy a kormány képtelen az ország vezetésére, törvényhozásra teltséggel nem bír, hogy pártját nem a közérdek, de hatalmi vágy, sőt — még rosszabb — egyéni érdek és hiszág vezeti. Nos, ezt eddig az ellenzék mindig csak általánosságban hirdette s ugylátszik, eredménytelenül, mert az országos közvéleményben hitelre nem talált. Az ellenzék ennek folytán azon választás előtt áll, hogy vagy konkrétan kell bizonyítani, vagy el kell ejtenie vádjait, ha komoly politikát és nem személyeskedést akar űzni; akkor itt van a törvényhozási munka ideje; napirendre kerül a költségvetés, a mely a kormányának és — miután bizottsága elfogadásra ajánlja — pártjának pénzügyi, kulturális és közgazdasági politikáját nagyrésztben

magában foglalja. Itt az alkalom annak a bizonyítására, hogy ez a politika nem felel meg akár az ország erejének, akár az ország érdekének, vagy hogy mely részében nem elégíti ki akár az intézkedések, akár az arányok tekintetében a közérdeket, mely részében kell változtatnia, mely irányban kell módosítania ezt. Itt az alkalom arra is, hogy az ellenzék ezen az alapon bebizonyítsa a sokat emlegetett vádatokat, mutassa meg, hol jut kifejezésre ebben a politikában a hatalmi vágy, a közérdeknek lábbal tiprása, a magánérdek istápolása? Mert ha mindez az államháztartásban és főleg a kapcsolatos intézményekben és intézkedésekben kifejezésre nem jut, sőt annak nyomára sem vezet, akkor a vádak nagyon valószínűleg alaptalanok. A törvényhozás más feladataiban, a ma napirendre kerülő marhasótól a kodifikáció nagy munkájának bármely részletéig, vagy a magyar állam egysege érdekében egyházipolitika, közigazgatásügyi és horvát ügyek, valamint más kérdések tekintetében kifejtett tevékenység még nehezebb lesz adatok vagy támaszpontok találása ilyen vádak bebizonyítására.

Másfelől a törvényhozás ezen feladatai megoldásának módja és minősége mértékét adja annak a képességnek is, a melylyel a kormány és pártja az ügyek vezetésére bírnak. Itt bőséges alkalma nyílik az ellenzéknek, még ha a napirendtől nem is tér el, annak bebizonyítására; akár felfogásának, akár képességeinek felsőbb voltát és kétségtelenül az ország közvéleményét is, könnyebb és biztosabban meggyőzni tárgyilagos munkával, mint szenvedélyes, de általános támadásokkal. A minthogy az ellenzék szenvedélyesebb részének és azon töredékének rut veresége a választásoknál, mely nem elvi, hanem személyes bizalmi alapon ostromolja a kormányt és pártját, bizonyítja az ellenkező taktikának nemcsak az országra, de magára az ellenzékre nézve is káros voltát.

Igaz, elismerjük, hogy az általunk ajánlott módszer, azzal a veszélylyel jár az ellenzékre nézve, hogy ha nem sikerülne bebizonyítania az államháztartás hibás voltát, az abban lefektetett kulturális, közgazdasági és nemzeti politika rosszát, a kodifikáció és a reformok terén kész, vagy munkában levő tervek helytelenységét, ha nem lenne képes továbbá az ellenzék kimutatni,

mi mást kell mind e helyett, akár arányban, akár érdemileg, akár a sorrendre nézve üdvösebbet és viszonyaink, valamint az idő által sürgösebbnek bizonyult munkába venni; akkor az országos közvélemény megfordulhat és méltán kérdezheti tőle: ha sem egyet, sem jobbat, sem többet — a részletektől és reakcionáriusoktól eltekintve — most csinálni nem képes, akkor ugyan miért ellenzi azt, a mi történik és miért akarja lejáratni azokat az embereket, a kiknek munkáját mással nem helyettesítheti? Ez az esetleges kérdés sok szenvedélyt élejet elfojtana, azért szeretnék némelyek megakadályozni, hogy a közvélemény felvesse azt! De megteszi!

A közös hadsereg tisztikarának jelentékeny szaporítása van célba véve az idénre is. A szaporítások fele részben május elsején, másik felében november elsején, vagyis a szokásos előléptetések alkalmával fognak megtörténni. Főlemelik a tábornokok állományát öt altábornaggyal, a kiket a hadtestparancsnoksághoz osztanak be, hogy a hadtest-körök helyi viszonyait már béke idején tanulmányozhassák; a hadtestparancsnokságok állományát négy vezérkari törzstiszttel, hogy minden hadtestparancsnoksághoz második vezérkari törzstiszt legyen beosztható; továbbá a hadtest-tüzérezredek tisztii állományát tizenegy első osztályú századosal, a kik béke idején az egyévi önkéntesiskolák parancsnokságával bíznak meg; és végül az utász-csapat tisztii állományát nyolc első osztályú századosal, a kik béke idején a zászlóaljparancsnokok támogatására szolgálnak az alárendelt műszaki csapatok kiképzésében.

Az állami és törvényhatósági tisztviselők nyugdíjügyének egységes szabályozása tárgyában nem kevesebb, mint tíz törvényhatóságtól érkezett az ünnepi vakáció alatt fölirat a képviselőházhöz. Valamennyi törvényhatósági intézkedést kér oly értelemben, hogy az állami és törvényhatósági nyugdíjintézmények közt megállapítások a viszonyosság, vagyis az, hogy „az állami, illetőleg a törvényhatósági szolgálathoz való átlépés esetén a megelőző szolgálathoz eltelte idő teljesen beszámítások a nyugdíj jogosultságba s hogy ehhez képest a törvényhatósági tisztviselőnek államszolgálatba való belépése esetén az illető nyugdíjalap a tisztviselő által fizetett járulékok az államkincstárba befizetni s megfordítva, az állami tisztviselő átlépése esetén annak belépési díját a kincstár a törvényhatósági nyugdíjalapnak átadni tartozik.” Kérésüket a méltányossági szempontokon kívül annak kiemelésével is indokolják a törvényhatóságok, hogy a jelenlegi, a közszolgálat érdekeivel nagyon is ellenkező rendszer egyik jelentékeny oka közgazdaságunk bajainak.

A „BÁCSKA“ tárcája.

VÁZLATOK INDIÁRÓL.

Írta: Latinovics Géza.
(Vége.)

Szóljunk most kissé a britindiai haderőről. Érdekes tudni, hogy ezen roppant birodalmat össze-vissza nem több, mint 220,000 ember szárazföldi hadsereg védi, ebből 180,000 ember bennszülött sipoy. A tüzérség kizárólag angolokból áll. Majd minden nagyobb kaszárnya egyszersmind erőd is, ágyúkkal jól felszerelve. A katonaság szolgálaton kívül nem hordhat fegyvert. A bennszülött katonaság fegyvereit a gyakorlat után elszedik. A főbb tisztek csakis angolok lehetnek. Ezek rendszerint szolgálaton kívül polgári öltözetben járnak. Lucknowban és Delhiben érdekes intézkedés áll fenn, ha európai betéved a várba, a bennszülött őrség köteles fegyverbe állni — ez az 1857-iki sipoy lázadás emlékére rendeltetett el. E két városban mérszárólták le a legtöbb európaiat. A fegyverfogható auropaikból ugynevezett „voluntairs“ csapatokat alakítanak — ezek katonatisztek vezetésével állnak és rendszeren gyakorolják magukat; meghatározott egyenruhát hordanak.

A hadsereg angol tisztjei, fényes fizetést élveznek — az ott töltött év — hadiévének vétetik, azaz két évi szolgálatnak felel meg. A hadnagy rámegegy havi 300 frtra, a mi pénzünk szerint. Az európai csapatokat minden harmadik évben felhasználják; de így is sok elpusztul az idegenben.

A bennszülött csapatok közt, leginkább bevalnak a nepoli tartományból származók, kiket gurkónak neveznek. Igen vitézek a „Pundsab“-ik; szép szálas emberek. Csak ezek maradtak hívek az angolokhoz 1857 ben.

Megemlítendő még a „schik“-kek, de nem tartoznak a kiválók közé. Leggyengébb katona a bengáli; ezeket „babu“-knak nevezik, nem oly erőteljesek és vitézek, mint a többiek. A bengáli inkább hajós népnek

alkalmas, többnyire az angol hajókon látjuk őket mint matrózokat. A bennszülött katonaság öltözet az ugynevezett „kaki“ szövetből készül — világos sárga — könnyű gyapot öltöny ez. A fejen óriási turbánokat hordanak, színes betétek, mely a tartomány szerint változik, ez képezi az egyes ezredek ismertető jelét.

Az összes rendőrség legénysége bennszülöttekből áll; katonailag van fegyelmeve. Vezetőik kipróbált angol rendőrök. Az egész birodalomban számuk 190,000 emberre tehető. Pompásan kivannak képezve, hivatásukat lelkiismeretesen betöltik. Egyenruhájuk két zubbony és nadrág, cipőt nem hordanak, a zubbonyt sárga övvel szorítják, derekukhoz, melyen egyúttal a száma is látható. A fejükön turbán alakú süveget hordanak. Fegyvertik mindössze is, egy rövid és vastag bot, (stable). Ha európai megy előttük, úgy tisztelegnek, kezeiket a turbánhoz emelve.

A legnagyobb tömegben is, képes a rendőr utat nyitni, csak botját emeli fel, vagy ha ez nem használ, úgy az előtte állókon néhányat ráhuz, azonnal utat nyitnak. Európai rendőr a egész birodalomban nem tesz utcai szolgálatot, Calcutta kivétel, hol az alkirály palotája körül alkalmaztatnak.

A híres Poló játékról ne feledkezzünk meg, mely századok óta el van terjedve Indiában, tulajdonképeni hazája Manipur tartomány. Az angolok a hinduktól sajátították el. Nincs az a nagyobb helység, hol az előkelő hinduk ezt a testező és érdekfeszítő játékot ne játszanak. Külön lovakat nevelnek e célra, a polo ponyákat. A játékban, a hinduk messze túlszárnyalják még a legügyesebb angolt is. Az angolok teljesen meghonosították a löversenyeket, most már igen sok gazdag hindu lovat jelennek meg a pályákon. Bombay, Madras és Calcuttában nagy és pompásan elkészített versenypályák léteznek, melyeken az idegenben hetenkint kétszer is tartanak löversenyeket. Még a kisebb városokban is hódolnak a löverseny-sportnak.

A hinduk viszont átvették az angoloktól azok nemzeti játékeit, a tennist és a criquetet, sok helyen láttam szegényebb sorsu hindukat nagy szenvedélyvel játszani e játékokat.

Hindu színház több létezik a birodalomban. Mindössze egyszer voltam ilyen színházban, de elég volt abból annyi.

Bombayben részestltem az élvezetben. A színház külseje egyszerű, mindent dísz nélkül. Az ülőhelyek fapadok, melyeken a hindulátogatók egész otthoniasan helyezkednek el; szivaroznak, nargiliznek, sokan alsznak, némelyek hangosan beszélgetnek, sőt a távolabb ülő ismerősökkel élénk vitákat is folytatnak. A nők részére a karzaton rácsozott helyek vannak fentartva. Európai rajtunk kívül nem volt látható, mit később nem is vettem rossz néven.

Epen egy darabot adtak a hindu bősök életéből. A hindu nyelven írt darabból semmit sem értettem, de az nem lett volna baj; mert az egészét énekelve és élénk taglejtésekkel adták elő, így ki lehetett venni az összefüggést. A dalokat monoton hangon énekeltek, abban dallamot felfedezni, még a jóakaratu idegennek sem lehetett. Párbeszédet is előjötték minden hangletés nélkül. Lehet, hogy a hindu fölnek mindez kellemes ciklandozást okoz, de biz bennem a legőszintébb unalom fakadt ki, ásitások képében. A zenekar nagyon különös. A zenészek a színpadon foglaltak helyet. Az orchester állott egy dobkezelőből, ki könyv nélkül találomra tütötte azt, egy harmonium és egy hegedűféle hangszeren játszó művészből. Annnyira tökéletesen kezelte kiki a hangszerét, hogy a másikét figyelembe sem vette, hanem játszotta azt, mit legjobbnak vélt. Képzeltetni a lebilincselő hangzavart.

A női szerepet fiatal subancok adták; női személy nem léphet színpadra. Egy darab kitölt három estét is, az előadások esti 8-tól éjféltől 2 óráig tartanak; ha ugyan addig a közönség el nem alszik.

Nem érdektelen néhány szóval India közigazgatási és politikai beosztásáról megemlékezni.

Az egész birodalom igazgatásának szálait a Londonban székelő indiai államtitkár tartja kezében. Intézkedik saját felelőségére a hadviselés, a fejedelmekhez való viszony tekintetében és több fontos kérdésben.

Az indiai alkirályt a londoni minisztertanács választja, de az államtitkár és a mellé adott 10 tanács tag

Arcképleleplezés.

Dr. Spitzer Mór és neje arcképeinek leplezési ünnepeiről mult számunkban közölt tudósításaink ki-gesztésével az alábbiakban közöljük dr. Bruck Armin-nak, az ünnepegyik szónokának szép beszédét:

Mélyen tisztelt doktor ur!

Nekem jutott a megtisztelő feladat osztályrésztül doktor urat a mai ünnepezen a zombori izr. hitközség nevében üdvözölni és kifejezést adni a nagyrabecstülés, tisztelt és ragaszkodás azon érzetének, a melylyel a hitközség minden egyes tagja doktor ur iránt viseltetik, s megkönnyíti és különösen kedvessé teszi reám nézve a feladat teljesítését azon körülmény, hogy a tisztelt és nagyrabecstülés ezen tolmácsolásával egyuttal saját, — szívem mélyén gyökerező érzelmeinek is kifejezést adok.

Egy hosszú — csendes bár, de közhasznu tevékenységben lefolyt életpályára tekintet doktor ur már is vissza, a mely közhasznu tevékenységnek kiváló értéket kölcsönöz az a mai kor divatos rang és cimhajászo áramlata között már már szokatlan önzetlenség, a mely tevékenységét mindig kísérte.

Kerülve a nyilvános szereplést, nem keresve a divatos népszerűséget, kitérve a hálalkodás megnyilatkozása elől — minden feltűnési és ünnepeztetési vágy nélkül — csak nemes lelkeknek jóra törő és nemesre ösztönző sugallatát követve, több mint 40 évet megbla-ladó idő óta tagja már doktor ur e hitközségnek, a melynek nincs egyetlen alkotása, nincs egyetlen intézménye, a melynek vagy megalkotásánál, vagy fejlesztésénél tevékeny részt nem vett és a melylyel sikeres működése össze nem forrott volna.

Nem akarom a hitközség érdekeinek szolgálatában szerzett érdemeit egyenként felsorolni, hisz a puritán-sággal határos szerénysége és önzetlensége most is tiltakozik ez ellen és csak annak megemlézésére szoritkozom, hogy doktor ur e hitközségnek éveken át érdemdu-s elnöke volt és ezen elnökségéhez fűződik azon elévül-hetetlen hazafias érdem, hogy vezetése alatt a hitközség szivből-lelékből megmagyarosodott és ez által városunk egyik számottevő kultúrtevézőjévé vált.

Az ön érdeme az is, hogy iskolánk részére a vá-rosi szubventió felemeltetett és ez által lehetővé vált iskoláinknak a kor nivójára való emelése és magyar szellemben való fejlesztése, az ön maradandó érdemeit képezi az is, hogy a kormány rendeletileg már megállapított anyakönyvi kerületek közül az apatinit a zombori-ba olvasztotta be, a mi által hitközségünk szük ke-retekből kiemelkedve, a megye székhelyéhez illő és ez ahoz fűzött igényeknek megfelelő hitközséggé alakulhatott át és hogy mennyire lelken viseli tiszt. doktor ur a hitközség érdekeit még most is annak csak a legutolsó napokban adta maradandó jelét, midőn tetemes pénzbeli adományá-val lehetővé tette a hitközségi díszterem felépítését, a mi mindnyájunk rég táplált óhaja volt.

Nem hagyhatom említés nélkül a felekezeti szegény-ség istápolása körül tanúsított áldozatkészségét sem.

A nőgyelet és a hitközség egyéb emberbaráti intéz-ményeinek évkönyveiben meg vannak örökítve az ön nagylelkű adományai, a melyek emberbaráti szeretetének örök hirdetői maradnak.

Az ily önzetlen közhasznu tevékenységnek, a jól teljesített emberbaráti kötelesség felemelő öntudatán kívül, csak egyetlen méltó jutalma van és ez a polgár-társak hálája és elismerése és ez jutott önnek tisztelt doktor ur osztályrésztül, midőn a hitközség egyhangu lelkesedéssel arcképeinek megfestését és dísztermében leendő elhelyezését határozta el, a mely határozat ime már foganatba is vettetett.

Ez el akarta a hitközség ön iránt tartozó háláját leróni és ezzel akart emberbaráti szeretetének örök emléket állítani, hogy buzdító példányképpül szolgáljon a késő generációknak és hirdetője legyen azok előtt is az ön felebaráti szeretetének.

És most, midőn a képet a hitközségnek átadjuk és gondozására bizzuk, újabb és ismételve köszönetet mondok doktor urnak, mindazért, a mit a hitközség érdekében eddig tett és kérem az egek urat, hogy önt a hitközség díszére az emberi kor legvégsőbb határaig

testi és szellemi épségben tartsa meg, hogy még számos éven át élvezhesse a polgári erények legszebb jutalmát, a polgártársak tisztetét és szeretetét. Isten tartsa! Isten óvja!

A fertőző betegségekről és járványaikról.

Irta: Dr. Thim József.

I.

A mikrobákról általában.

A Röntgen felfedezése iránti nagy érdeklődés is mutatja, hogy a művelt közönség körében nagy az ér-deklődés a természettudományok iránt. A laikus közön-ség nem elégszik meg már a klasszikus tudományok ismeretével, hanem tudni akarja az újabb természet-tudományi felfedezéseket is, ismerni akarja vívmányait, kísérleteit, indító okait.

Orvendetes tünemény, hogy a napi sajtó is nagyobb tért szentel e kérdéseknek, noha a benne megjelent cikkek nagyon hiányosak és a közönség nem képes magának helyes véleményt alkotni, mivel hiányos a természettudományi előképzettsége.

Ebből a szempontból kiindulva a természettudo-mányok népszerűsítése elengedhetlen; kiváltképen orvosi kérdések kötik le a művelt egyén érdeklődését, mert első sorban a saját fizikumáról van szó. Ilyen felette érdekes kérdésnek mondhatjuk a fertőző betegségekről szóló tant és az emberiségnek ellene folytatott küzdel-mét. Hiszen nincs család vagy egyén, a ki fertőző be-tetegséget maga át nem élt volna vagy nem ismerne; a hatósági ellenintézkedésekről nem hallott volna, vagy járványok alkalmával nem rettegne.

S mégis mennyire maradt el a művelt közönség ez irányban. Nem ismeri az egyes fertőző betegségek okait, terjedését; nem hisz a hatósági intézkedések sikerében, skeptikusan fogadja az orvosok tanácsait, az egészségügyi modern vívmányait, egyszóval a mi közön-ségünk általában véve csak gyarló ismeretekkel bír.

Mennyire nem elég a hatósági intézkedés fellőlrol bizonyos járványoknál, azt legjobban érezzük mi orvosi-sok. Azért fel kell kelteni a nemzett összes rétegeiben az egyesek és népek egészségének fenntartására irányuló törekvések iránti érdeklődést, mert a laikusok tényleges közreműködése nélkül mi sohasem érhetjük el a köz-egészség vívmányainak gyakorlati diadalát. De ha egy-szer megérti azok helyességét, szívesen tud adni az in-tézkedések okairól és szükségességéről, más szóval ha a közönség a megfelelő természettudományi képzettség közbirtokába jutott, — akkor minden a közegészség terén megindult mozgalmat fel fogja karolni és a ható-sági orvosok munkáját istápolni, egyesek és egy egész nemzet életének, egészségének védelmében közre-működni.

A fertőző betegségekről ragályos voltát már az ó-korban is, a mikor százezrek haltak el néhány nap alatt és a járványok világrészeket leptek el. Már akkor hangoz-tatták egyesek, hogy a fertőzést egyes parányi, szabad szemmel láthatatlan élő szerves lények okozzák és két-szer ezer esztendő kellett ahhoz, hogy az emberi elme e sejtelen alapuló feltevést kétségen kívül állónak bebizonyította.

Sajátságos, hogy éppen az erjedés processzusának felderítése előzte meg a modern bakteriologiai tudományt. Még a jelen század első felében az erjedést tisztán ke-mikai folyamatnak tartották, a míg a híres Pasteur, a kinek a bakteriologia is annyit köszönhet, kimutatta, hogy szerves lények okozzák az erjedést és kísérleti uton be is bizonyította.

Egyidejűleg a fertőző betegségekről kontagiumáról (ragályos anyagáról) Henle genidlis logikával, tisztán theoretikus uton kimondotta, hogy az csakis élő lények-ből állhat, mint azt többen bizonyos rovar és növényi betegségeknél kimutatták. Nagyban növelte ezen elmélet valószínűségét Pasteur újabb felfedezése, mikor neki sikerült az erjedést okozó gombákat önállóan tenyészteni.

Ismeretes lön több bakterium is, mint például a lépfené, de tisztán nem tudták tenyészteni, noha lép-fenés állatok vérével oltás utján kísérleti uton előidéztek lép-fenés betegséget. Végre Koch Róbertnek sikerült egy

oly eljárást feltalálni, melynek segítségével könnyedén képesek lettünk az egyes fertőző betegségekről mikrobáit tisztán tenyészteni és aztán az ilyen tiszta tenyészettel ugyanazon betegséget előidézni, úgy, hogy ma már egyáltalán nem kételkedhetünk e tények igazságán, hogy minden fertőző betegséget bizonyos mikrobák okoznak.

E sorok után a szives olvasó bizonyosan tudni akarja az egyes bakteriumok leírását, életfeltételeit, a fertőzés módjait stb. Gondom lesz, hogy fokozatosan jusson mindezen kérdések ismeretéhez.

Nem tudom okát adni, de annyi igaz, hogy széles körökben terjedt el a bacillusnak való összehasonlítása a kukacsal. Pedig a bacillus nem is állat, hanem nö-vény, igen kezdetleges szervezettel, és legközelebb áll az ágakhoz és a gombákhoz; tehát primitív gomba a szó szoros értelmében. Ezeket a gombaféléket mi általános bakteriumoknak nevezzük, melyek formájuk utau feloszlának 1. pontszerűekre (micrococcus), 2. pálcika-alakukra (bacillus) és 3. dugóbuzó alakukra (spirillus) és utóbbiaknak vessző alaku képviselőit koma-bacillu-soknak is nevezik.

Ezek a parányi és szabad szemmel csak megfelelő nagyítás utján látható bakteriumok hasadás utján sza-porodnak. Egy bacillus például csak egy sejtből áll, melynek szintelen tartalmát egy gyenge lártya veszi körül. A gömbölyű alaku kokkus jól-rosszul egy halikra szemmel lehetne összehasonlítani a könnyebb fogalom-alkotás kedvéért. Ezen bakteriumok rendkívül kicsinyek, megközelítőleg vastagságuk egy tizezed, hosszúságuk egy ezred milliméternek felel meg.

Az egész világon óriási tömegben vannak elterjedve; a levegőben, a vízben, a földben. Egy köbcentiméter vízben százezer bacillus lehet a nélkül, hogy szabad szemmel a vizen változást láthatnánk.

Szaporodásuk úgy történik, hogy a mikroba sejtje megnyulik hosszúságban és aztán harántosan felosztódik, úgy, hogy egy anyasejtből két fióksejt lesz. Sokszor 20 perc alatt oszlik meg egy sejt, a mi változó a bak-terium faja szerint. Ha ezen oszlas 24 órán át egyen-letes volna, akkor egy sejtből 4700 trillió keletkezhet-nék; száraz állapotban 30 billió bacillus nyom egy grammot, úgy, hogy a 4700 trillió bacillus sulya 150,000 kg. volna.

A valóságban azonban ezen szaporodás korántsem ilyen óriási nagymérvű; sok millió meg tönkre külső kártékony viszonyok miatt, vagy mert elvesztik a meg-élhetési tényezőket, olyanformán, mintha az emberek éhség folytán vesznek el, mert kevés számukra a tap-lálék, vagy sok ember zárt levegőben megfulladna, mert kevés a levegőjük.

A bakteriumok rendkívül könnyen pusztulnak el és igen kicsiny ellentállóképességük van. Részint a saját anyagserűjük által keletkezett vegyi anyagok, részint külső természeti behatások, mint a hő, szárazság stb. majdnem egészen elpusztítanák őket. De éppen ezért, mert ilyen könnyen pusztulnak, áldotta meg a természet ura őket oly óriási szaporodási képességgel, hogy fajukat fentarthassák. A létért való küzdelem, melyet minden élő lény folytat saját elele és faja fenntartásáért, gondos-kodott egy másik módozatról is, mely utján az egyén ellentálló képessége oly nagygyá lesz, hogy összes szer-ves lények közül egy sem tud olyat felmutatni.

A mint a mikroba életfeltétele változik és kedvezőtlen viszonyok közé kerül, átalakul spórákká. Ezek a spórák a sejt testéből vagy hártájából képződnek. A sejt testében ugyanis egy fénylő pont keletkezik, mely megnő, a körülötte levő sejttestet elmalik és vissza-marad a fénylő, ovális képlet, a spóra. E spóra a bac-illus közepén vagy végén képződhetik. Ez a spóra szintén protoplasmából áll, mint az anyasejt, de oly erős burka van, hogy az összes ismert élő szerves sejtek közül a legnagyobb ellentállással bírnak. A spórák állandó formák, azaz oly sejtek, melyek kedvezőtlen viszonyok között éveig el lehetnek; s ha ismét a mikrobanak megfelelő kedvező viszonyok közé kerül, belőle ismét egy bacillus képződik, a bakteriumnak növekedési alakja, mely utján szaporodik tovább. A spóra tehát oly állapot, melylyel a bacillus ki tud telelni, míg a tavasz beáll.

Említettem, hogy a bakteriumok növekedési setjei

alá van rendelve. Az alkirályon kívül, még két kor-mányzó létezik, a madyasi és a bombayi.

Teljesen független állam csak kettő van: Nepal és Bhatan.

Az angol fenhatóság alatt levő államok belligyeiket függetlenül intézik, de azon esetre, ha az angolok hábo-ruba keverednek, tartoznak csapatokkal támogatni őket.

Ez államok közt legnagyobbak Travancore, Hyde-rabad, Jeypoore, Mysore, Casimbere.

Azután vannak hűbéres államok, melyekben minden fejedelem mellé egy angol politikai ágens van beosztva. Ezek az alkirálytól nyerik megbízatásukat, rendszeren angol törzsiszteteket küldenek ki. Az ágens jóváhagyása nélkül a fejedelem mit sem tehet. Ugy a fenhatóságok alatt álló, valamint a hűbéres államok függetlensége csak látszólagos, mihelyt a fejedelem nagyobb hibát követ el, az angolok igen röviden bannak el, egyszerűen nyugdíjba küldik és az államot bekebelezik a birodalomba. Ez idő szerint alig van 15—16 állam, mely még nincs bekebelezve. A nyugdíjba helyezett macharadsák száma légió.

Az angolok úgy katonáikról, mint hivatalnokokról minden tekintetben gondoskodnak. A birodalom hegyes vidékein sanatoriumokat rendeztek be azon alkalmazottak számára, kik a klíma következtében megbeteged-tek. A legnevezetesebb üdülőhelyek a déli vidéken a Neigherry hegység, a Himalaya hegységében Simla és Darjeeling.

Ezen üdülőhelyekre menekülnek a legmelegebb évszakban a vagyonos kereskedők és az előkelő hiva-talokok is. Simla a melegebb évszakban az alkirály is felkeresi egész udvartartásával, ekkor ottan eleven, pezsgő élet uralkodik. A legkellemetlenebb hónapok Indiában februártól május végéig, ekkor éri a hőség a maximumot. Juniustól kezd az esőzés beállani és eltart augusztus végéig.

A legkellemesebb hónapok novembertől január végéig, ez időben legajánlatosabb az utazás.

A francia gyarmatban, Pondicherryben is megfor-dultam. Elénken tapasztaltam az ellentétet, mi az angol és francia gyarmatosítási politikában létezik; ez azonnal

szembetűnik és határozottan az angoloknak ad elsőséget. Az angol teljesen szabad kezet hagy alattvalóinak a vallás és a nyelv tekintetében, mindkettőhöz pedig a hindu jobban ragaszkodik, mint életéhez. Az angol fő-sulyt helyez saját jól felfogott érdekeiben a kereskedelem fejlesztésére és arra, hogy a birodalom gazdagságát minél alaposan kibaszalja, a többi mi ezeken kívül esik, rá nézve mellékes.

Az angol hivatalnok megtanulja a nép nyelvét, nem erőszakolja rá a magáét. A franciák más módon akarják a népet boldogítani, első dolguk vallásuknak proselytátat teremteni, papokat hozni, templomokat építeni; egyszóval alattvalóik lelki üdvéről gondoskodni. Iskolákat emelnek, hol a francia nyelvet erőszakolják a benszülöttekre. A kereskedelem és a nép jóléte mellékes kérdés. Ebből önkényű következik az, a mit lathatunk is, hogy az indiai britt gyarmatok emelkednek és fejlő-dnek, a nép látszólag helyzetével elégedett; míg a francia gyarmatok rohamosan hanyatlanak, annyira, hogy az anyaország kénytelen évenként tetemes anyagi segélyben részesíteni. A népről sem lehet állítani, hogy nagyon boldognak éreznék magát.

A portugall birtokot Goát is érintem, de behatolni nem lehetett, mert akkor épen lázadás dult.

A benszülött katonák megtagadták az engedelmességet. A Masambique vidékére rendelték a goabeli csapa-tokat, de ezek ellenszegültek a parancsnak. Kévs európai katona lévén, csakhamar a lázadók lettek a helyzet urai. A portugallok újabb erősítéseket küldtek, de azért hosszabb ideig eltartott, míg a lázadókat meg-fékezték. A tartományi termékeny és elég élénk kivitelt folyt. A lakosság közt kevés európai található, na-gyobbára benszülöttek; a keresztény valláshoz tartoznak. A kereszténységet nem meggyőződésből vették fel őseik, hanem a portugallok erőszakolták rájuk. A lakosok közt igen sok a keverékfaj, ezek elaraszolták India nagy vá-roseit, belőlük kerülnek ki a legügyesebb szolgák, zenészek.

Goában székel az indiai katolikusok patriarchája. Hajdan India nrai, a portugallok, most kénytelenek néhány kis birtokkal megelegedni.

Az indiai vadászatokról érdemes megemlékezni; különösen a tigrisvadászatok bírnak nagy vonzerővel. Ezenkint számos szenvedélyes vadász teszi meg a hosszú és fáradságos utat, hogy esetleg kockára téve életét, néhány tigrisbőrt diadalmasan haza hozzon.

Kétféleképp történik a tigrisvadászat, lesből és ez felette veszedelmes, már számos áldozata van ezen mód-szernek.

A vadász kivan téve a könnyen beállható eshető-ségnek, ha lövése nem halálos, a tigris szétmarcangolja. Ezen izgató és veszedelmes módszert leginkább kedvelik.

Honfitársaink közül többen jártak kánn, mindig e módon ejtették el a tigriseket. Tudomásom szerint a magyarok közül a következők fordultak meg India vadászterületein: Batthyányi Elemér, Zsely Béla grófok, Eszterházy Lajos herceg, ki eddig a legpompásabb királytigrisét ejtett el, a bőre őfelsége uralkodónk tulaj-donában, továbbá báró Orczy Elek, Kuud Béla és Kégl István. A leghíresebb tigrisvadász az angol Gérard.

A lesből vadászati úgy történik, hogy a dsunge-lokban kipuhatólják a tigris járását; csalétkül lovat vagy egyéb élő állatot kötnek ki, a tigris erre napokig jár lakmározni.

A másik módszer sokkal költségesebb, de biztosabb, úgy az életre, mint az eredményre nézve is. Elefánt-háton ül a vadász, a hajtók részint elefánton, részint gyalogosan kerítik be a dsungelt, a tigris a vadász felé terelik. Ennél a módszernél a gyalogos hajtók forognak veszélyben, miután minden vadászatnak számos áldo-zata van.

Fejedelmeknek való mulatság, a sok hajtó élelme-zése és díjazása; több héten át, nagy összegeket emészt fel.

A tigrisek leginkább Észak-India vidékein fordul-nak elő, különösen a Rajputanában.

Evenkint sokra rug a tigrisek által szétéptett hin-duk száma. Rendszeren a tigris nem bántja az embert; de ha egyszer embervért izlett, egy előszeretettel keresik ezen zsákmányt, ezeket nevezik királytigriseknek. Az angolok érdekes módon vadászszák a Közép-

Melléklet a „Bácska” 4. számához.

kevessé ellentállók; 50° nedves hó tíz pernyi behatás után már tönkre teheti őket; míg a spórák még 100° hőt is kiállanak. A hideget ugy a negatív, mint az állandó sejtek jól tűrik. Berlinben Fränkel, Amerikában Prudden Girard és Bordas Párisban konstatálhatták. Utóbbiak egy köbcentiméter tiszta jégben 23,000, piszkosban 100,000 bakterium tenyésztet mutattak ki. Téves tehát nagyon is az a közhit, hogy a hideg (0—10° a mi téli hidegeink) megöli a bacillusokat. Megöli őket a hosszú szárazság is. A napfénynek kitéve hamarabb pusztulnak, mint a sötétben. Némely bakterium az élelyt szereti, míg mások nem. Lugos folyadékban jobban tenyésznek, savanyuban nem igen. Oriási könnyűségük dacára át nem szállhatnak a levegőbe direkt, hanem csak a levegő portartalmaéhoz köve existálnak benne. Csendes levegőben vagy vízben leülepednek, jobb tehát, ha a szobák padlóját nedves ronggyal feltörlik, mint a száraz ronggyal való porosítás.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

A Felső elismerése. Hódáságról írják: Schumacher Jakabot, a vöröskereszt-egylet bács-hódásági fiókjának elnökét öfélése Erzsébet királyné sajátkezü aláírásával ellátott díszokmányon tüntette ki. Az okiratot az egylet választmányának titkársága e hó 8-án nyújtotta át az úrnőnek. Juszt Lajos kir. járásbíró adott kifejezést afelől való örömlöknek, hogy az illusztris társaságban, melynek érdemeit a királynői kegy ily fényes alakban jutalmazta, lakadatlannal buzgalommal és folytonos tevékenységének fejedelmi elismerése a mi elnökünknek is osztályrészül jutott. S aki tudja, hogy a bács-hódásági fiók egylet olyan eredményeket mutathat föl, mint az ország hasonló egyletei közül nagyon kevés, s hogy ez eredmények elérésében Schumacher Jakabnak minő tekintélyes rész jutott: az bizonyára hozzá fog járulni ahhoz az óhajtatunkhoz, hogy a nemes, humanus egylet még sokáig üdvözölhesse őt legtevékenyebb bajnokai között.

Kinevezés. Öfélése a király Chamilla Antal szabadkai kir. törvényszéki aljegyzőt a nagybecskereki kir. törvényszékhez albróvá nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Jozcsits Vukoszáva okl. tanítónő a goszpodincei községi elemi népiskolához ideiglenes minőségben tanítónővé nevezte ki.

Kinevezés. Torontál megye főispánja Fischer Jakab bajai kerületi állatorvost Zichyfalvára körállatorvossá nevezte ki.

Kinevezés. Sánta Géza ó-becsei lakos a szegszárdi m. kir. országos selyemtenyészési főfelügyelőség által Nagyikindára I-ös osztályú selyemtenyészési felügyelővé kinevezetett.

Kinevezés. Zabos János zentai járásbírói díjnyokot az igazságügyi miniszter a borosjenői járásbíró-sághoz irnokká nevezte ki.

Athelyezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Karakasevits Emilia goszpodincei községi iskolai tanítónőt a gyurgyeói községi iskolához helyezte át.

Kirendelés. Az igazságügyi miniszter Dobos Antal szabadkai kir. törvényszéki albrót a zentai kir. járásbíró-sághoz, mint végleges székhelyére rendelte ki.

A mohácsi emlékszóbor. Szondy Mátyás kir. törvényszéki bíró felkért beuntunket a következő nyugta közzétételére, kérvén egyúttal lapjainkat, hogy a nyugtát átvenni sziveskedjenek: „Nyugta 325 fnt 30 król, mely összeget tekintetes Szondy Mátyás kir. törvényszéki bíró úrtól a 3376. számú gyűjtőív kapcsán a Mohácsnál elesett hősi emlékére felállítandó emlékmű költségeinek fedezésére felvévén, köszönettel elismerjük és nyugtatjuk. Mohácsom, 1897. január hó 5-én. Sepáth József, elnök. Fölker József, pénztáros.”

Pályázók a színházért. A jövő szini évadra összesen négy direktor pályázott városunk színházáért. A mostani igazgatót kívül Beranek Mihály, Deák Péter és Körösi Bertalan adták be pályázati kérvényüket.

Indiában előforduló kisebb faj vaddisznókat. Lóbátról történik, a fegyver nem egyéb, mint egy hegyes lándzsa, ezzel surrjak le futtában a vadat. Rendkívül nagy ügyességet és biztos kezet kíván ezen módszer; „Pickstickig” nek nevezik.

A valamikor híres indiai elefánt már nem található nagy számmal, a vadászatot régebb óta nem is engedik meg.

Most a legtöbb Assamban fordul elő, évenként egész szervezett expedíciót küld az angol kormány azok összefogdosására, mely több hónapot vesz igénybe és felette érdekes.

Az eredeti indiai lófajból kevés létezik, nébány macharadsa udvarában találunk kis számban. Most ezeket az Ausztráliából szállított „Whaler” lovakkal pótolják. Nagyon kedvelt a magyar ló, az utolsó évtizedben több szállítmány érkezett Magyarországból, ezek nagy áron keltek el. Telléry hazánkba tett legelőször kísérletet, mely fényesen bevált.

Végezetül nébány szóval említést kell tennem India nevezetesebb népfajairól.

Indiai déli vidéken tulnyomó a tamyl faj. Madras kormányzóságban és a Malabar parti vidéken a darvidák. A középső fensíkokon tulnyomóak a legrégebben bevándorolt negriták. Az áriákat minden felé találunk, ezen faj adja ki a legnagyobb számot. A Himalaya vidékein már határozottan előtérbe lép a mongol típus, ez képezi a természetes határvonalat az ázsiai és mongol faj közt.

Iparkodtam rövid vonásokban adni India hű képét, hogy ez mennyiben sikerült, arra a feleletet a tisztelt olvasó község fogja megadni.

Igen kérem, ne gyakoroljanak szigo.u kritikát, mert lehetnek e kis dolgozatnak fogyatékságai, de meg lehetnek győződve a legjobb akarat és tárgyilagosságról.

Arról biztosíthatom a szives olvasót, hogy minden a mit leírtam, valóban úgy van, minden sorért kezeséget vállalok.

Végül pedig tartanak meg jóakaratkban, melyet kiérdemelni mindenkor törekvésem leend.

A nőegylet táncvigalma. Említettük már, hogy a zombori jótékony magyar nőegylet szombaton, e hó 16-án a „Vadászkürt” termeiben táncvigalmat rendez. A mulatság igen fényesnek, minden tekintetben ritka sikerűnek ígérkezik. A rendezés élén álló urbölgyek ritka buzgósággal, lelkes ambícióval fáradoznak a jótékony névben az est sikeréért. A rendezőség a következő plakát meghívót bocsájította ki: „Meghívó. A zombori jótékony magyar nőegylet 1897. évi január hó 16-án a „Vadászkürt” szálloda termeiben táncvigalmat rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség: Esztergany Borbála, elnök. Baloghy Ernőné, Bertolino Sándorné, Garam Kálmáné, Kacsvinszky Kálmáné, Kőrös Eszter, Maximovits Szilárdné, Molnár Gyuláné, Szabó Lászlóné, Schlieszer Sándorné, Sztipics Alfrédné, Sztirlich Zsigmondné, Szilágyi Mórné, Tápay Istvánné, Trischler Ferenccé, Városy Károlyné, a rendező-bizottság tagjai. Személyjegy 1 fnt, családjegy 2 fnt 50 kr, karzati személyjegy 2 fnt. Jegyek kaphatók Falcione Gusztáv és Sztirlich Zsigmond urak kereskedéseiben és este a pénztárnál. Külön meghívók nem bocsátatnak ki. Kezdeté 8 órakor.”

Előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter gróf Leiningen Armin újvidéki lakosnak az O-Becsétől Tisza-Földvár, Csurogh, Zsablya, Gyurgyevő, Kovil-Szent-Iván, Vilova és Lok irányában Titelig és a Tisza parttól (zsablyai révtől) Zsablya és Káty érintésével a m. kir. államvasutak Újvidék állomásaig vezető gőzmozdonyu h. é. vasutvonalra adott előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy évre meghosszabbította.

Meghívó. A zombor-vidéki rabsegélyző egylet folyó évi január hó 17-én d. e. 10 órakor a zombori kir. törvényszék polgári tanácsstermében tartja évi rendes közgyűlést, melyre az egylet tagjai és az érdeklődők tisztelettel meghívotnak. Zomborban, 1897. évi január hó 11-én.

Eljegyzés. Ertl János hódásági földbirtokos eljegyezte Besan Kornelia úrnőt Lugosról.

Uj postafőnök. Uj-Verbázon a m. kir. postatáviró hivatal vezetésével Poros Miklós bízott meg a temesvári postagazgatóság által.

Hímen. Müller József földbirtokos szombaton délelőtt vezette oltárhoz menyasszonyát, Turay Emma kisasszonyt Baján.

Kömley jutalomjátéka. Vasárnap lesz Kömley Gyulának, a társulat egyik legbuzgóbb és legtehetségebb tagjának, a kitűnő komikusnak jutalomjátéka. Kömley majdnem mindennap játszik s mindig jól alakít. Határozottan jó színész, a kit közönségünk rövid idő alatt nagyon megkedvelt. Reméljük, hogy a jutalomjátéka az anyagi siker szempontjából úgy fog sikerülni, mint a Ferenccé.

Farsangi dal- és táncestély. A zombori iparos dalárda 1897. évi február hó 1-én a „Vadászkürt” szálloda emeleti termeiben farsangi dal- és táncestélyt rendez, melyre az előkészületek nagyban folynak.

Hitközségi választások. A bajai izr. hitközség a napokban választotta meg előjáróságát újabb 3 évre. A hitközség elnökévé ismét Rosenberg Mór nagybirtokos, az ikolaszék elnökévé ismét dr Bruck Samu ügyvéd választott meg. A többi előjáró szintén a régi maradt.

Jóváhagyás. A megyei árvaszékhez 2 díjnyoknak 6 óra való alkalmazását a belügyminiszter jóváhagyta.

Fiatol tolvajok. Rendőrségünk ismét kézre kerített egy tolvajbandát, amely buzamosabb ideig garázdálkodott városunkban. A banda tagjai még igen fiatalok, alig 14—15 évesek és pedig: Verbovszky Antal, Kolompár György és Dujmovits Károly. A három jó madár nagy ellensége a munkának s sokkal jobbnak látták lopasból élni. A hová csak bejuthattak, mindenütt loptak; loptak, ami kezük ügyébe esett. A többek között meglopták Csies gyűgyűrészes élelkskamráját, Szuppek füvegcs, Dolencsits puskaműves és a Schön Adolf könyvkereskedés kirakatait. A három jómadarat a rendőrség elfogta s tegnap reggel átadta az ügyességnek.

Öngyilkos járásbírói szolgálta. A zombori járásbíró-ság egyik szolgálja, Zvekan Balázs pénteken, a nélkül, hogy feleségének vagy bárkinek is szólt volna, elutazott. Vasárnap a felesége egy levelet kapott, amelyen a bélyeg a Szeged-északi vasutvonal mozgó postájának bélyegzőjével volt átvitte, ami azt igazolja, hogy a levél ezen a vasutvonalon lett feladva. A levél csak ezt a pár szót tartalmazta: „Itt nyugszik Zvekan Balázs.” Ez a tartalom tehát arra enged következtetni, hogy a szerencsétlen hivataloslag öngyilkos lett. Keltetés a levélben nincs; sem a levél tartalmából, sem a mozgó posta bélyegzőjének a helyét meg nem jelölő köriratából nem lehet nyomára jönni, hogy Zvekan hol írta és adta fel a levelet s hogy tehát hol lett öngyilkos. Különben az sem bizonyos, hogy öngyilkos lett, mert hogy a levelet megírta, az még nem igazolja, hogy tettét végre is hajtotta. A rendőrség az országos köröztetést elrendelte. Zvekan 8 élő gyermeknek atyja; családja nagy nyomorban élt s ha csakugyan öngyilkos lett, e végtetes tetére a küzdelem és nyomor vitte rá.

Bál a Szarvas Gábor-szobor javára. Ada község előjárósága elhatározta, hogy a Szarvas Gábor-szobor javára jövő február havában fényes táncvigalmat rendez.

Álarcos bál. Az apatini óvoda-egyesület női választmánya az egylet javára folyó hó 16-án este 8 órai kezdettel zártkörű álarcos dominó-bált rendez az András-féle vendéglőben. Beleptidij személyenként 2 korona. Fellüfízettek a jótékony cél iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak. A hölgyek rózsaszínű és az urak pedig fekete dominóban jelennek meg.

Eljegyzés. Zsoldos József (Taáp) eljegyezte Hartmann Erzsike kisasszonyt Uj-Soóvórol.

Halálos kimenetű baleset. Szeghegyen péntek este 9 órakor Karbner Thévald odaváló 54 éves földműves, ki törött lába miatt különben is nehezen tudott menni, hazafelé ballagott, midőn Gutwein Lajos 15 éves gyerek szaladva neki ment és a fejéket összeütötték; az öregember oly szerencsétlenül esett el, hogy agyarázkódást szenvedett és meghalt.

Eljegyzés. Szagmeiszter Dániel zsablyai kir. járásbíró-sági végrehajtó leányát, Matild kisasszonyt, eljegyezte Klekner Károly cs. és kir. tart. hadnagy és m. kir. kataszteri segédmérnök Szegedről.

Névváltoztatás. A belügyminiszter Fleisch e Herman cséffai illetőségű szakadkai lakos vezetéknevét Lengyel-re kért átváltoztatását megengedte.

Vesztett kutya Adán. Folyó hó 7-én reggel Bálint József adai lakost egy veszett eb súlyosan megmarta. A budapesti Pasteur-féle intézetbe szállították.

Véres verekedés. Patócs Péter és ifj. Koncsár János az ó-évet bucsúztatták Szilveszter-estéjén a moholi szálláson, miközben alaposan összeszóllalkoztak. A vége az lett, hogy Patócs Koncsárt egy kézlgyben lévő vasvillával súlyosan megverte. Az ügy a kir. járásbíró-sághoz került.

A pálinka áldozata. Honig Zsigmond topolyai gőzmalomban nagy szerencsétlenség történt folyó hó 8-án. Barát Péter tüzelő a reggeli órákban jól bepálkázott s úgy elázva ment teendőit végezni a malomba, dacára, hogy a felesége váltig intette a veszedelemre. Nem hallgatott a feleség könyörgő szavaira, elment a malomba, s ott még az elégen felül is ivott; így történt, hogy egy őrzetlen pillanatban a kerekék elkapta s a hegyre szorítottak, minek következtében a feje föl végig a bört hajastól együtt levette. Hadzsy János orvos azonnal kezelés alá vette, s a fejbört összevarrta, de ennek dacára a kapott sérülések következtében a szerencsétlen ember péntek éjjel meghalt.

Színház.

A három testőr.

Csütörtök, január 7.

Herczegh Ferenec bobózata rendkívül gyöngye előadásban került színre. A társulat sokkal jobb előadást tud produkálni, épen azért csakis a felületességnek és a teljesben elhibázott szereposztásnak tudjuk be a mai kudarcot.

Legnagyobb hiba az volt, hogy Kunhegyi Miklós igazgató játszotta a Rátky szerepét. Kunhegyiről, minő igazgatóról a közönség és az illetékes forumok igen jó véleménynyel vannak. Magunk is többször kifejeztük elismerésünket; rendezett viszonyok között van s ambíciója oda törekszik, hogy a közönség igényeit kielégítse. Jó és ügyes direktor, a ki az áldozatoktól sem riad vissza. Ez alkalommal is meghozhatta volna azt az áldozatot, hogy elfojtva színészi ambícióját és fellépési vágyát, a Rátky szerepét másnak osztotta volna. Vannak a társulatnak tagjai, a kik megfeleltek volna annak a szerepnek; ő nemcsak nem felelt meg, hanem olyan gyöngye alakítást produkált, a mely az egész előadásnak ártott. Kunhegyi nem színész, vagy ha már annak mondjuk, hát akkor hozzá kell tennünk, hogy nagyon gyöngye színész. Maradjon ő csak direktor s a saját jól felfogott érdekében ne lépjen fel többé; fellépése árt jó hírnevének s kockáztatja az előadás sikerét. De ha már játszik, hát lépjen fel olyan szerepben, a mely megfelel temperamentumának.

Kömley, Holéczy Ilona és Kápolnai Irén dereksan megálltak helyüket; de az ő igrakezetük nem menthette meg az előadást. Bizonytalanul, vontatottan ment a darab, mintha a rendezésre egy szemernyi gondot sem fordítottak volna. Ha így tart tovább, ugy a közönségnek jó véleménye és rokonszenve csakhamar ködbe vész.

Tudjuk azt, hogy mire képes a társulat; épen azért nem tartjuk megbocsájthatónak, hogy az utóbbi napokban olyan rossz előadások élvezésében részesülünk.

V.

A citerás.

Szombat, január 9.

Konti mulatságos és szép zenéji operettje került színre a közönség teljes meglegedésére. Ugy az egyesek, mint a karok kifogástalanul énekeltek és az összjáték pompás volt.

Rikardó nehéz szerepét Nógrády szépen énekelte és játszotta végig.

K. Tarnay Leona kedves Rosetta, Hevessy Janka ügyes Kukurilli volt.

Kemény a címszerepet (Jabló) teljesen kielégítően állította elénk.

Rátkey (Kukurilló) és Szelényi Emilia (Kukurilli) bőven gondoskodtak a mulattató részről.

Kömley és Ferenecy a titkos rendőrök szerepében pompás kaikaturákat mutattak be. Kupléikkal zajos tá, sokra ragadták a közönséget.

t. k.

A zsidó honvéd.

Vasárnap, január 10.

Ilyen zsúfolt ház ebben az évben még nem volt. Egy porcikányi tites hely sem maradt, s ha lett volna még egy porcikányi, bizonyára akadt volna, a ki azt elfoglalja. Az orchesterbe is helyeztek el székeket s még így sokan kénytelenek voltak a pénztárhoz jegybiány miatt visszafordulni és haza menni. És bizvást elmondhatjuk, hogy nem a darab esalta a közönséget ilyen imponáns számban a színházba, hanem egyedül a Fereneci Frigyes iránt való rokonszenve; az ő jutalomjátéka volt a mai előadás s a közönség ezen alkalomból is sietett bizonyítani, mennyire szereti a kiváló komikust.

Fölösleges Ferenecit dicsérünk; elmondtuk róla már sokszor véleményünket s hogy csakugyan milyen jó színész, azt a mai alakításával is fényesen beigazolta. A közönség igazán tüntető tapsokkal jutalmazta meg kedvencét. Mikor a színpadon először megjelent, a tapsnak alig szakadt vége; érdekes emléktárggyal s anyagi szempontból a legkedvesebb ajándékkal lepték meg.

Az előadás sikeréhez Ferenecin kívül leginkább hozzájárultak: Holéczy Ilona, Kápolnai Irén, V. Takács Mari, Rátkey és Kemény, a kik szerepeiket jól megjátszották. Kápolnai igazán ügyes és kedves volt a Marcsa szerepben.

A harmadik felvonásban Tomcsányi Rusika körmagyart lejtett és pedig olyan szépen és annyi bájjal, hogy a közönség elragadtatással tapsolta meg.

A „Budavár bevétele” némaképlet s Várady karmesternek ez alkalomra irt új kupléi szintén tetszetek.

Az utolsó előadásokon a rendezést illetőleg tapasztalt gondatlanság, bár kisebb mértékben, de ma is tapasztalható volt. A darabnak, a mely különben nagyon

gyöngye alkotmány, gyorsabb tempóban, elevenebben kellett volna menni.

H.

CSARNOK.

HUSZÁROSAN.

— Már megint csak a leányomról beszél. Pedig kijelenttem már eléggé világosan, hogy nem adom önbőz. Nem adom! semmiesetre sem.

— De ugyan miért makaeszkodik ezredes ur? Mi a kifogása ellenem?

— Semmi és mégis sok. Igaz, hogy ön jó házból való, jómódu ember, a modora is igen meggyerő, ön rendkívül kedves pájtás, akit igazán jó fiúnak lehet elnevezni. De ez épen a baj. Ön túlságosan jó és ilyformán nem tud imponálni a leányomnak, ki már hozzá van szokva a huszáros modorhoz. Ön igen ekeesen, szépen tud beszélni; de nem tud eszelekedni.

— Istenem, igaz, hogy még nem volt alkalmam hőstetteket véghez vinni. Nem lehet mindenki huszár. Nem az én hibám, hogy nem fogtak katonának.

— Tudom, az apjának a hibája volt, meg részben az enyém is, mert engedtem, hogy magát kisvindlizzék az ujoncozásnál. De minek mentegeti magát? Lásna, ez is reavall karakterének erélytelenségére.

— Talán még se vagyok annyira híján minden erélynek, mint ezredes ur gondolja.

— Maga erélyes? Hisz egy évig udvarolt a leányomnak, mielőtt kérőül mert volna fellépni. No már pedig barátom, én vőmnek csak gyors elhatározásu embert akarok. Huszárosan! Cine, cwei! és fertig.

— De ezredes ur, mikor az ember kiválasztja az élete párját, mikor két lénynek a boldogságáról van szó, csak nem lehet határozni úgy hamarosan, hogy cine, cwei és fertig.

— Ugyan miért ne? Mondja hát, jól választottam-e a feleségemet? Boldogan élek-e vele?

— Én úgy találok, hogy öméltsága a legszeretetre méltóbb asszony a világon... A legbajosabb anyja...

— Ki sohasem lesz anyósa. Épen azért dicsérheti bátran.

— És dicsérem is, lelkesülten és okkal. Mert miután óhajtottam nőül venni a leányt, megnéztem az — anyját is.

— Ön nagyon circumspectus.

— Lásna én nem voltam olyan elővigyázó, én nem is ismertem a feleségem anyját — és mégis boldogan élek vele. Én nem is néztem sokat; láttam, belésem és elvettem amugy huszárosan, ene, cwei és fertig.

— És ez olyan könnyedén, simán ment?

— Dehogyan ment simán, ha könnyedén is. Tudja... elmondom önnek, hadd okuljon belőle maga is... tehát tudja, mikor én a Terkámot először megláttam — a jégén történt — rögtön tisztában voltam vele, hogy ő, vagy senki más. Nem is haboztam soká, hanem felszólítottam a kapitányomat, ki szintén künn koresolyozott, hogy mutasson be.

— De pájtás, én nem ismerem azt hölgyet, szabadkozott a kapitány.

— De feljebbvalóm vagy és barátom, tehát kötelességem segítségre lenni. Ha te, mint idősebb, engem bemutatasz, látni fogja ez a kedves teremts, hogy komoly férfival van dolga.

— Kapitányomnak végre is engednie kellett és így felőrai koresolyozás nekem untilig elég volt, hogy a Terkám szívet elhódítsam. Megkérdeztem, hogy akare feleségem lenni — és másnap már Bécsben voltam a kriegsminiszteriumba, hogy kieszközöljem a házassági engedélyt. A kauciót letehett; szerencsére, mert Terka apja hivatalnok volt, azonban magasabb rangú, a kinek azonban alig volt nevezetesebb vagyona. Mikor Bécsből lejöttem, elmentem egy bábra, a melyen Terka is jelen volt az apjával, meg a gardedame-jeával. Es a Terkát egy párszor körülforogtam, elmondtam neki mit végeztem Bécsben és visszavezettem női kíséremmel. Aztán felkerestem az apját, ki elszólítottam a tarokkparti mellől, bemutatkoztam és előadtam kérésemet a leány kezét illetőleg.

— De hadnagy uram, szolt a Terka apja, én még nem ismerem önt, csak nem ígérhetem önnek mindjárt az első pillanatban a leányomat.

— Huszártiszt vagyok, a kaucióm megvan, különben a császár kabátját viselem s az elég garanciája becsületes voltomnak.

— Kérem, én nem kételkedem benne, de mégis...

Látogasson meg kérem és néhány hónap múlva...
— Néhány hónap múlva? Hát olyan türelmesnek gondolja érzelmeimet Terka iránt? Hisz az nem is volna szerellem! Uram, hallgasson szavaimra. Most mindjárt kezdődik a négyes, a mit Terka kisasszonnyal kell táncolnom, annak végével majd bátor leszek újra kérészködni. Igen vagy nem?

— Avval szalutáltam és ott hagytam az öreget. A négyes után újra felkerestem. O még mindig nem gondolta meg magát, talán azért, mert tarokkpartnerjeit nem hagyhatta cserben. Mivel nem tudott határozott választ adni, azt mondtam neki, hogy hát csak kártyázon nyugodtan tovább, majd beköszöntök a házába. Az öreg visszatult az asztalhoz, én pedig kocsiába ültem, a Terka velem; a szomszéd faluba egyenesen a paphoz hajtottam. Ott is egy kis erélyes fellépésre volt szükség, de végre a lelkész összedótt. Mikor másnap Terkával az apjához beszöntöttem, ez bizony belenyugodott házasságunkba.

— Ennek igazán örülök!

— Minek?

— Hogy a Terka apja oly könnyen belenyugodott a változhatatlanba. Most ilyformán reményem van, hogy ön is bele fog nyugodni, hogy azt a Terkát, aki szakasztott az anyja, az én Terkámot apai házból megszöktettem és a némbhez biztos helyre kísértem, hol addig fog maradni, míg mi is elmehetünk a paphoz.

— !? — De bizony nem fog maradni! A lakodalomra az én házamban is elég tag a hely. No so'se hittem volna, hogy ön — hogy te ilyen túzról pattant legyen vagy!

— Ölelj meg kedves, derék fiam! cupp, cupp.

Petrus.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

MOST ÉRKEZETT

új küldemény Messinai

narancs és citrom

7 darab 10 krajcárlával

kapható

Engel és Goldsteinnél

2-1

ZOMBORBAN.

215. szám.

kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába kebelzett Bács-Kula községében elhalalozás folytán megtrésedett és bavi részletekben fizetendő évi 400 forint fizetéssel egybekötött községi nyilvántartói állásra pályázatot hirdetek.

Felbivom a pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **folyó évi január hó 24-éig** annál inkább is nyújtsák be, mert az azon túl érkezőket figyelembe nem veszem.

A választás Bács-Kula községégházánál 1897. évi január hó 28-ik napjának délelőtt 9 órakor fog megtartatni.

Bács-Kulán, 1897. évi január hó 8-án.

Dr. Szécsényi Tamás,

főszolgabíró.

3-1

1501. szám.

1896.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíró 1896. évi 8374. számú végzése következtében dr. Konyovits David zombori ügyvéd által képviselt Sztójkov Mijó zombori lakos javára Bachrach Viktor zombori lakos ellen 161 frt 90 kr és járuléka erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 340 frtra becsült 100 mm. kocsz, 3 kocszi, 1 ló és butorneműekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverések a zombori tek. kir. járásbíró 23114/1896. számú végzése folytán 11 frt 90 kr hátralékos tőkekövetelés, 161 frt 90 kr után ennek 1893. évi november hó 1-ő napjától járó 6%, 1895. évi július hó 1-től pedig 5% kamatai és eddig összesen 112 frt 60 krajcárban bíróság már megállapított költség erejéig Zomborban alperes lakásán apatiné utca leendő eszközlésére 1897-ik évi január hó 22-ik napjának délelőtti 9^{1/2} órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni

Kelt Zomborban, 1897. évi január hó 7-én.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

204. sz. kig. 1897.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye titeli járásához tartozó Lok községében leköszönés folytán trésedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot nyitok. Felbivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen a szerb nyelvben való jártasságot is igazoló bizonylattal felszerelt kérvényüket hozzám **f. hó 27-ig** annál is inkább nyújtsák be, mivel a később érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak. Az állás javadalmazása 500 frt készpénz és szabad lakás.

Titelen, 1897. évi január hó 7-én.

Szemző János,

főszolgabíró.

3-1

Az almás-járási takarékpénztár részvénytársaság 15-ik évi üzletkimutatása 1896. évre.

Igazgatósági jelentés.

Tisztelt közgyűlés! Társaságunk 15-ik üzletének eredményét van szerencsénk e jelentésünkben esatolva előterjeszteni s a mérlegben nyereménykép mutatózó 19820 korona 84 fillert ajánljuk követezőkék felosztani: 1. 5% tartalékalapnak 991 kor. 4 fill. 2. 5% igazgatósági jutalék 991 kor. 4 fill. 3. 8% választmányi jutalék 1585 kor. 67 fill. 4. 2% felügyelői jutalék 396 kor. 42 fill. 5. Behajthatlan követelések leírására 3206 kor. 67 fill. 6. Jótékony célra 200 kor. 7. Jutalmazásra 450 kor. 8. Osztalékul részvényenként 12%, 12000 kor. Összesen 19820 kor. 84 fill.

Kérjük a tisztelt közgyűlést, miként az 1896-ik évet illetőleg a felügyelő-bizottságnak, úgy nekünk a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Bács-Almás, 1897. évi január hó 6-án.

Scherk Gyula s. k.,

igazgató.

Kehl Péter s. k.,

igazgató.

Felügyelő-bizottsági jelentés.

Tisztelt közgyűlés! Van szerencsénk az almás-járási takarékpénztár részvénytársaságnak 1896-ik évi mérlegére vonatkozó a kereskedelmi törvény 195. §-a értelmében jelentésünket a követezőkben terjeszteni elő: A társulat vagyonkezelését, valamint a könyveléseket az elmúlt évben többször tüzetesen megvizsgáltuk s ennek alapján jelenthetjük, hogy ugy az ügykezelést, valamint a könyvelést mindenkor rendben levőnek és ugy a kereskedelmi törvény, mint alapszabályaink intézkedéseinek teljesen megfelelőnek találtuk.

Jelentjük továbbá, hogy az igazgatóság részéről elének terjesztett mérleget, a nyeremény- és veszteségszámlát behatóan megvizsgáltuk s az egyes könyvekkel összehasonlítottuk s ugy találtuk, hogy a kimutatott eredmény az egyes naplókval és könyvekkel teljesen megegyezik.

Ezek után a választmány és igazgatóságnak a tiszta nyeremény felosztását tárgyzó javaslatát is megvizsgáltuk s azt mind magunk elfogadjuk, mind a tisztelt közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Végre kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy az 1896-ik évre ugy az igazgatóságnak, valamint nekünk a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Bács-Almás, 1897. évi január hó 6-án.

Sterk József s. k.,

felügy. biz. tag

Raichheld Jakab s. k.,

felügy. biz. tag

Bilinovits Jakab s. k.,

felügy. biz. tag.

Vagyon.

Mérleg.

Teher.

	kor.	fill.		kor.	fill.
Pénzkészlet	15190	82	Alaptőke	100000	—
Váltó	478083	—	Betétek	526906	34
Előleg	61132	—	Tartalékalap	16076	—
Jelzálog-kölcsön	45250	—	Fel nem vett osztalék	176	—
Per-előleg	1037	42	Különfélék	67	56
Leltári ingóságok	698	14	Egyenleg mint nyeremény	19820	84
Tőke-elhelyezés	46200	—			
Folyó számla	468	78			
Ingatlan	14986	58			
	663046	74		663046	74

Meghívás

az almás-járási takarékpénztár részvénytársaság által 1897. évi február hó 18-án délelőtt 9 órakor Bács-Almásban saját házában tartandó rendes évi közgyűlésre.

Tárgyai lesznek:

1. Az igazgatósági, választmányi és felügyelő-bizottsági jelentések tárgyalása.
2. A múlt évi zárszámadások előterjesztése és megvizsgálása, a mérleg végleges megállapítása és a nyereség felosztása.

3. A felmentvény megadása iránti határozathozatal.
4. Az alapszabályok módosítására kiküldött bizottság jelentésének előterjesztése és tárgyalása.

5. Az igazgatóság 3. a választmány 3 és a felügyelő bizottság 3 tagjának megválasztása, kik az alapszabályok 61., 62. és 72. §-ai értelmében kilépésre kerülnek.
6. A közgyűlés jegyzőkönyvének aláírására két részvényes megválasztása.

Azon t. c. részvényesek, kik ezen közgyűlésen résztvenni és jogaikat gyakorolni kívánják, az alapszabályok 54. §-a értelmében tartoznak a közgyűlést megelőző 24 órával részvényeiket és meghatalmazásukat az igazgatóságnál letenni.

A kereskedelmi törvény 243. §-a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében közzszemlére kitett vagyon-mérleg az igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentésekkel együtt rendelkezésére áll a t. c. részvényeseknek.

Kelt Bács-Almás, 1897. évi január hó 6-án.

AZ IGAZGATÓSÁG.

3-3

Arverési hirdetemény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 12630/1896. számú végzése által Krishaber Mór újvidéki ügyvéd által képviselt a „Petrováci előlegezési egyesület mint szövetkezet” javára Kovacevics Milivoj, Palancsanin Máca, Gyerty Tyra pivnicai lakosok ellen 600 frt — kr tőke, ennek 1896. évi október hó 31-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 57 frt 94 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal le- és felülfoglatl és 1260 frt — kr-ra becsült lovak, ökrök, tehének, csöves kukorica stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 7288/1896. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Pivnicán alperesek lakásán leendő eszközzésére 1897. évi január hó 20-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a leg többet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 103. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódsághon, 1897. évi január hó 4-én.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

Arverési hirdetemény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini kir. járásbíróság 1896. évi 7257. számú végzése következtében „Az I. apatini önszegélyző szövetkezet” javára Klem Vendel apatini lakos ellen 500 frt — kr és járulékaik erejéig 1896. évi október hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1020 frtra becsült III. számú kemencében lévő kiegészítő 140,000 cserép és 30,000 téglából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az apatini kir. járásbíróság 7356/1896. számú végzése folytán 500 frt — kr tőkekövetelés, ennek 1896. évi január hó 30-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 83 frt 65 krban bírósággal már megállapított költségek erejéig Apatinban alperes téglatelepepén leendő eszközzésére 1896. évi január hó 25-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Apatinban, 1897. évi január hó 5-én

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

Arverési hirdetemény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 12040/polg. 1896. számú végzése által dr. Mihajlovits István kulai ügyvéd által képviselt Kniesel Jakab javára Grigurov Avram lalityi lakos ellen 50 frt tőke, ennek 1896. évi augusztus hó 15-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 21 frt 56 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósággal felülfoglatl és 1100 frtra becsült lovak, buza, zab, csöves kukorica stbből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 7184/1896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Lalityon alperes lakásán leendő eszközzésére 1897. évi január hó 19-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 103. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Hódsághon, 1897. évi január hó 4-én.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.

Gulyatenyészvikák!

A rumai uradalomban 24 drb 2—3 éves gulyatenyészvika adatik el.

Komoly vevők részére közelebbi utasítással szolgál

a rumai jószágigazgatóság.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE
ZOMBORBAN
A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Számok.
Leveledek.
Névjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Közsegi nyomtatványokból nagy rakfár.
Papir- és írószerek a bevásárlási áron.
Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.
Községeknek három havi hitel.

itt megrendelhetők:
Hírlapok.
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Táncvizsgálati meghívók.
Táncrendek.
Etlapok.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18. Telefon szám: 18.

Meghívó.

A jankováci takarékpénztár részvény-társaság 1897. évi február hó 7-én délután 2 órakor az intézet helyiségében rendes évi közgyűlést tartja, melyre az intézet részvényesei tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgyai: I. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzleti évről. II. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság által megvizsgált mérleg előterjesztése és ennek jóváhagyása, ugy az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése és nyereséjének felosztásának elhatározása. III. Három igazgató, az igazgatósági tagok egyharmadának vagyis 5 tagnak és 3 felügyelő-bizottsági tagnak kilépése folytán megüritült állásoknak titkos szavazás útján leendő betöltése, azon megjegyzéssel, hogy a kilépők újra megválaszthatók. IV. A közgyűlési jegyzőkönyv hitlesítésére 2 tag választása.

Jankovác, 1897. január hó 4-én.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés. 54. §. Minden részvényes, ki a közgyűlésen jogait gyakorolni óhajtja, tartozik a közgyűlést megelőzőleg 24 órával részvényeit s meghatalmazásait az intézeti igazgatóságnál letenni, a mikor erről elismervényt kap, melyben egyszerűsített szavazatának száma is kiteendő.

A letett részvényekről az igazgatóság által összeállított névjegyzéket — a letett részvényeket — valamint a meghatalmazásokat is a felügyelő-bizottság átvizsgálja tartozik s ennek megtörténtét a közgyűléshez intéendő jelentésében köteles megemlíteni.

VAGYON.

Mérleg-számla 1896. december hó 31-én.

TEHER.

Pénztárkészlet	2176 31	Részvény alaptőke	50000 —
Értékpapír	7198 —	Tartalék alaptőke	18112 30
Váltó	131057 —	Takarékbetét és tőkésített kamat	122063 53
Kötelezvény 1590	69648 —	Heti betét	5735 18
Jelzálogkölesön 9	12247 —	Váltó visszleszámitolás	14388 11
Ingatlan	480 —	Adó-tartalék	250 —
Postatakarékpenztár	228 54	Kamat átmeneti 1897. évre	2700 —
		Nyeremény	9785 73
	223034 85		223034 85

Jankovác, 1897. január 2-án.

Madzinyi János s. k., Lóvy Sándor s. k., Dr. Holländer Adolf s. k., Madzinyi Géza s. k., Brachfeld Zsigmond s. k.,
igazgató. igazgató. igazgató. pénztárnok. könyvvezető.

Ezen mérleg-számla az intézeti könyvekkel egyezőnek és helyesnek találtatott.

Jankovác, 1897. január 4. én.

3—1

Szűcs Lajos s. k.,
felügy. biz. tag.

Kubinszki Pál s. k.,
felügy. biz. tag.

Schöffner József s. k.,
felügy. biz. tag.

HIRDETMÉNY.

Csonopla község előljárói ezennel közhírré tessztük, hogy községünkben **folyó hó 17-én** d. u. 1/2 3 órakor két (2) drb kislejtített bika nyilvános árverés útján — esetleg megfelelő ajánlatok mellett árverés mellőzésével is — a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fog adatni.

Kelt Csonoplán, 1897. január 7-én.

Deák Andor,
jegyző.

Hoffmann Mihály,
bíró.

HIRDETMÉNY.

Sztanisics község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint az üresedésben lévő községi rendőrzetűi állás betöltése céljából mult 1896. évi december 3-án 2036/1896. kig. szám alatt kiírt pályázat határideje **folyó évi január hó 20-áig** meghosszabbítottatik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket a fenti határidőn belül ezen előljárósághoz nyujtsák be.

Sztanisics, 1867. évi január hó 5-én.

Az előljáróság.

Arverési hirdetemény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori takarékpénztár végrehajtónak Pekánovits szül. Csuvardits Julianna végrehajtást szenvedő elleni 360 frt tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíróság) területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 7228. sz. tjkvben Pekánovits szül. Csuvardits Julianna tulajdonánál bejegyzett A. I. 4377—4379. hr. sz. s 269. ö. i. számú házra és 617³/₆ □ öl beltelekre a C. 22. sorszám alatt Pekánovits Iván javára bekebelezett haszonélvezeti jog érintetlenül hagyása mellett esetleg a nélkül 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi március hó 29-ik napján délután 3 órakor a zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt elszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1896. évi december hó 10-én

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság

Radány Péter,
kir. tvszéki bíró.

Meghívó.

A „Bács-ómorovici takarékpénztár részvénytársaság“ folyó évi február hó 8-án délelőtt 10 órakor az intézet helyiségében

IX-ik évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. c. részvényesek alapszabályaink 50. §-ára való hivatkozással ezennel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések felolvasása.
 2. Az 1896-ik évi zárszámadások előterjesztése és ezek alapján a felmentvény megadása.
 3. Az igazgatóhelyettes, két igazgatósági tag és három igazg. póttag választása.
 4. Két jegyzőkönyv hitelesítő kirendelése.
 5. Netaláni indítványok eltárgyalása.
- O-Morovicán, 1897. évi január hó 6-án.

Neufeld Adolf s. k.,
könyvelő.

Dembitz Vilmos s. k.,
vezérigazgató.

Vagyon.	Mérleg-számla.	Teher.	
Butorok és szerelvények	200 —	60000 frt névértékű 60% al befizetett részvénytőke	36000 —
1897-be átmenő visszl. kamatok	25 53	1897-be átmenő váltókatok	1811 04
Sztanisicsi takarékpénztár	1500 —	Tartalékalap	4746 09
Adósok folyó számlán	43 55	Külön tartalékalap	1681 94
Osztrák-magyar bank giró számla	107 18	Fel nem vett osztalék	26 65
Váltóállomány 1896. december 31-én	139170 —	Pesti magyar kereskedelmi bank	1013 —
Pénzmaradvány 1896. december 31-én	2106 51	Osztrák-magyar bank	7130 —
		Betéttállomány 1896. december 31-én	85314 12
		Egyenleg mint 1896-ik évi nyeresemény	5429 93
	143152 77		143152 77

Veszteségek.	Nyeremény- és veszteség-számla.	Nyeremények.	
Kamat és tőkekamatadó	301 28	Váltókatok	11919 82
Bélyeg és illetékek	41 60	Kezelési díjak	1666 86
Adószámlán	1099 81		
Lakbér	120 —		
Tőkésített betéti kamatok	3172 97		
Telepítési és jutalékdíjak	80 31		
Posta és táviratdíjak	104 98		
Visszszámolási kamatok	1347 21		
Betéti kamatok	160 24		
Irodai és vegyes kiadások	228 35		
Tiszti és szolgáló fizetés	1500 —		
Egyenleg mint 1896-iki nyeresemény	5429 93		
	13586 68		13586 68

Kelt O-Morovicán, 1896. évi december hó 31-én.

Bács-ómorovici takarékpénztár részvénytársaság:

Dembitz Vilmos s. k., Neufeld Adolf s. k., Szóczy Bálint s. k.,
vezérigazgató, könyvelő, pénztárnok.

O-Morovicán 1897. évi január hó 2-án tartott felügyelőbizottsági ülésen ezen zárszámadást az általunk megvizsgált és helyesnek talált fő- és segédkönyvek alapján készültnek és azoknak teljesen egybevágónak találtuk.

A felügyelőbizottság:

Schadl Ignác s. k., Kovács Gyula s. k., Obláth Nándor s. k., Bergel József s. k., Kunszabó Antal s. k.,
felügy. biz. elnök, felügy. biz. jegyző, felügy. biz. tag, felügy. biz. tag, felügy. biz. tag.

Meghívó.

A kovili takaré- és kölcsönös segélyegylet mint szövetkezet

1897. évi január hó 24-én vasárnap délutáni 2 órára

a felső-kovili községi iskolában tartandó

V. évi rendes közgyűlésére

a t. részvényesek ezennel meghívotnak.

Tárgy:

1. Az igazgató jelentése az egyletnek 1896. évi működéséről.
2. Felügyelő választmány jelentése.
3. Az 1896. évi egyleti számadásra a felmentvény megadása.
4. Az alapszabályok 34. §-a értelmében előterjesztett indítványokra határozat hozatala.
5. Az igazgatóság előterjesztése a részvénytőke és nyereség mikénti kifizetéséről.
6. Az egylet működésének 1896. év végével való beszámolásáról, határozat ennek felosztásáról, valamint az egylet összes cselekvő és szenvedő vagyonának az „Első kovili takarékpénztár részvénytársaság“-nak való átadásáról.
9. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tagnak választása.

Vagyon.	Mérleg-számla.	Teher.	
Készpénzben	8112 20	Részletelő	36096 60
Váltókban	73980 —	Betétek	31866 12
Értékpapirokban	170 —	Átviteli kamatok	951 26
Első kovili takarékpénztár	439 79	Összes tisztá nyereség:	
		Beirási illetékek	472 50
		Nyereség 1892-1895. évig	9810 68
		Nyereség 1896. évben	3504 83
	82701 99		13788 01
			82701 99

Kiadás.	Nyereség- és veszteség-számla.	Bevétel.	
Átviteli kamatok	951 26	Kamatok és díjak	8139 73
20% felszerelési leírás	120 85	Késédelmi kamatok	165 68
Fizetések	720 —	Átíratási díjak	1 —
Igazgatóság tiszteletdíja	525 99		
Házbér	100 —		
Adó	412 11		
Költségek	189 47		
Betéti kamatok	1458 02		
Betéti kamatadó	145 82		
Visszszámolási kamatok	108 06		
Jótekonny célok	70 —		
Nyereség 1896. évben	3504 83		
	8306 41		8306 41

Kelt Felső-Kovilon, 1896. évi december hó 31-én.

Veszelinovits Koszta s. k., Bajazetov Zsivko s. k., Petrovits Milos s. k.,
könyvelő, igazgató, pénztárnok.

Ezen mérleg-, nyereség- és veszteség-számla megvizsgáltottnak, a fő- és mellékkönyvekkel összeegyeztetett és mindenben megegyezőnek találtottnak.

Kelt Felső-Kovilon, 1897. évi január hó 3-án.

Marinkov Milos s. k., Popov Mita s. k., Dimits Dusan s. k.,
felügyelőbizottsági tag, felügyelőbizottsági tag, felügyelőbizottsági tag.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvendéjéből

Egy fiu, szép irással felvétetik a fűszer- és rövidáru kereskedésben Engel és Goldsteinnál Zomborban.

8434. sz.

kig. 1896.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Bács-Bodrogh vármegye ujvidéki járásba O-Futtak község állományába tartozó s elmozdítás folytán megüresedett és 350 frt évi fizetéssel, utólagos havi részletekben javadalmazott gyalogrendőrvezetői állásra ezennel pályázatot nyitott

A pályázati kérvények folyó évi január 15. alulírott főszolgabíróhoz beküldendők.

Pályázók kötelesek igazolni, hogy:

- a) magyar honpolgárok;
- b) védkötelezettségüknek megfelelték és 24. életévüket betöltötték és a 60. el nem érték;
- c) fedhetlen előélettek és teljesen rovatlan előélettek;
- d) teljesen egészségesek;
- e) írni olvasni tudnak és a községben divó nyelvet szóban bírják.

Ujvidék, 1896. december 25-én.

Mezey Imre,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága ezennel közhírré teszi, hogy saját bankháza udvarán egy új épületet emelt az ügykezelése alatt álló zálogház részére azon célból, hogy ezen intézet működési köre ez által szélesebb alapot nyerjen s feladatának minél jobban megfelelhessen. Ily módon kibővített ügykör mellett fel van jogosítva bármily nagyságu előleget, lehetőleg minél alacsonyabb kamat igénybevételeivel, valamint egyéb előnyös feltételek mellett is a közönség rendelkezésére bocsájtani; nevezetesen a következő s alább meghatározott tárgyakra és üzleti cikkekre:

Ertékpapírokra, arany- és ezüst-eszközökre, ékszerekre s egyéb drágaságokra, vadászfegyverekre, rőfőkereskedési cikkekre, ipartárgyakra, el nem romolható fűszerkereskedési árukra, sertézsirra, üveg- és porcellán-neműekre, vasáru-tárgyakra, diszmi- és piperecikkekre, valamint kalapos, kötelek, kefekötő, fuvó- és egyéb hangszer-gyártmányok, csizmadia, cipész, esztergályos, asztalos, bognár, szíjgyártó, bádigos, műtakács, bórondós, lakatos, kovács, rézműves, timár és a többi iparágak készítményeire.

Hasonlóképen előleget ad férfi- és nőruhákra, fehérneműekre, tollra, mindennemű bútordarabra, valamint minden tárgyra, mely bizonyos értéket képvisel.

A zálogház fel van hatalmazva, hogy előleget adhasson mindennemű gabonaneműekre, valamint arra is, hogy értékpapírok vételével és eladásával foglalkozzék és pedig akként, hogy azokat vagy magánszámlájára végleg megvegye, vagy hogy azokat előre megállapított értékben bizományképen értékesíthesse.

A hivatalos órák a zálogház helyiségében tartatnak: reggeli 8-tól 12-ig, délután fél 3-tól 5 óráig.

Zombor, 1896. évi november hó 1-én.

A zombori kereskedelmi és iparbank
igazgatósága.

8-8

652. szám.

1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini kir. járásbírószág 1896. évi 7056. számú végzése következtében dr. Kék Lajos javára Klem Péter apatini lakos ellen 493 frt 40 kr s járuléka erejéig 1896. évi október hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 560 frtra becsült cseréptéglafélszer és 15,000 kis cseréptéglafélszerből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az apatini kir. bíróság 7160/1896. sz. végzése folytán 493 frt 40 kr tőkekövetelés, ennek 1896. évi január hó 1-én napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 94 frt 05 krban bíróság már megállapított költségei erejéig Apatinban alperes téglatelepén leendő eszközésére 1897. évi január hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottat. Kelt Apatinban, 1897. évi január hó 5-én.

Oláh János,
kir. bír. végrehajtó.